

Kapitalkrav til bankerne er vigtige for danskernes hverdag

Af økonom Lars Jensen og Cheføkonom Jens Hauch

Bragt i Berlingske, Politiko, lørdag den 18. januar 2014

Når man til et middagsselskab udbreder sig om kapitalkrav til bankerne, mødes man som regel af himmelvendte og kort efter lukkede øjne. Det er lidt ærgerligt, for kapitalkravene kan have en meget direkte indflydelse på danskernes hverdag.

Banker lever af at låne penge ud. De penge, bankerne udlåner, kommer enten fra indskud, andre typer af lån eller fra bankernes egenkapital. Egenkapital kan også ses som et lån, som bare ikke skal betales tilbage igen og derfor kan derfor absorbere uventede tab. Hvis en stor del af pengene kommer fra egenkapitalen, er banken modstandsdygtig i en krisesituation, hvor fx en del af udlånene tabes.

Det er i bankens interesse at være modstandsdygtig, men kun til en vis grænse. For hvis bankerne har lav egenkapital ift. udlån, kan aktionærene forvente et større gennemsnitligt afkast. Modstykket er bl.a. en større konkursrisiko, men den bæres delvist af staten og andre, bl.a. fordi staten for at undgå skadevirkninger på samfundsøkonomien kan blive tvunget til at gribe ind og redde institutterne.

Det er derfor i samfundets interesse, at bankerne er solide: Hvis banken går ned, kan tømmermester Olsen måske ikke lige finde en anden bank at låne penge hos. Projekter aflyses, ansatte fyres og også Olsens leverandører mister omsætning. Særligt de store institutter kan have stor "afsmitning" på resten af økonomien og på staten.

Når institutterne alligevel har relativt lidt egenkapital, er forklaringen bl.a. den måde vi har indrettet os på. Fx giver selskabsskatten et fradrag for forrentning af fremmedkapital, men ikke for forrentning af egenkapital. Denne skævhed betyder, at bankerne har en fordel ved at finansiere sig med gæld og ikke egenkapital. Der er desuden direkte og indirekte statslig støtte bag de penge, som finansierer bankernes drift. Det reducerer institutternes låneomkostninger og gør det dermed relativt dyrere for dem at finansiere sig med egenkapital.

Men hvor høje kapitalkrav skal myndighederne stille?

Høje krav kan betyde højere udlånsrenter og dermed produktionsomkostninger for virksomhederne. Med lav egenkapital i bankerne er der derimod større risiko for, at de ikke vil kunne svare enhver sit - og for at vi i en krisesituation vil opleve kreditlemme, høje renter på statsgælden, mistillid til fastkurspolitikken og øget pres på den offentlige gæld.

EU landene har lige besluttet nye kapitalkrav med udgangspunkt i de såkaldte Basel III retningslinjer, og partierne i folketinget har besluttet ekstra krav til de største institutter – de såkaldte SIFI-krav. Flere internationale organisationer har forsøgt at beregne omkostningerne ved Basel III. OECD når fx frem til, at kravene vil medføre en lavere årlig vækst i EU på ca. 0,2 pct. årligt frem mod 2019.

For Danmark kan man dog ikke nødvendigvis bruge disse tal til så meget. Det skyldes bl.a., at de store danske institutter fik en ret stor lempelse af kapitalkravene i 2008, ved overgang til nye beregningsmetoder. Det har betydet, at en stor del af de nye krav indfries i kraft af ændrede regnskabsregler. Status med alle de nye krav – og de ændrede regnskabsregler – er i øvrigt, at de største institutter skal have væsentligt mindre egenkapital ift. deres samlede balance end de små og mellemstore banker.

Desuden skal gevinstsiden inddrages i fastlæggelsen af kravene. Mere polstring vil gøre bankerne bedre til at låne ud, når det er lavkonjunktur. Det vil styrke den finansielle stabilitet. Flere internationale kilder konkluderer, at der samlet er en gevinst ved de højere kapitalkrav. Usikkerheden er dog betydelig og danske myndigheder har ikke udført grundige analyser af effekterne i Danmark.

Nu og her peger pilen peger i retning af, at kravene særligt for de store banker bør være højere. I Krakas Finanskrisekommission forsøger vi at grave dybere i problemstillingen, men også de danske myndigheder bør komme på banen med flere grundige analyser. Det er et vigtigt tema – selv ved et middagsselskab.

Kontakt

Økonom
Lars Jensen
Tlf. 51 92 58 42
E-mail laj@kraka.org

Cheføkonom
Jens Hauch
Tlf. 3140 7715
E-mail jeh@kraka.org